

“20 Yanvar faciəsinin iyirmi beşinci ildönümünün keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər planı” təsdiq edilib

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyası rəhbərinin Sərəncamı ilə “20 Yanvar faciəsinin iyirmi beşinci ildönümünün keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər planı” təsdiq edilib.

Sənəddə respublikanın şəhər və rayonlarında, o cümlədən idarə və təşkilatlarda 20 Yanvar hadisələri ilə bağlı toplantı, konfrans və mühazirələrin təşkili, mədəniyyət ocaqlarında faciəyə həsr

olunmuş tamaşaların göstərilməsi, bədii və sənədli filmlərin nümayiş etdirilməsi, bu tədbirlərin kütləvi informasiya vasitələrində geniş işıqlandırılması, dünya ictimaiyyətinin diqqətini faciəyə yönəltmək məqsədi ilə Azərbaycanın xarici ölkələrdəki səfirlikləri, diplomatik nümayəndəlikləri və diaspor qurumları tərəfindən müvafiq tədbirlərin keçirilməsi, dünyanın aparıcı kütləvi informasiya vasitələrində, eləcə də televiziya kanallarında və internet şəbəkələrində 20 Yanvar faciəsi barədə materialların verilməsi nəzərdə tutulub.

Tədbirlər planına əsasən, 20 Yanvar hadisələri zamanı şəhid olanların ailələrinə humanitar yardım verəcək, Şəhidlər xiyabanı ərazisində lazımi işlər aparılacaq, Azərbaycanda təmsil olunan əsas dini konfessiya və qurumlar tərəfindən faciə qurbanlarının xatirəsinə dini mərasimlər təşkil ediləcək.

Bundan başqa, sənəddə paytaxt ictimaiyyətinin yanvarın 20-də Şəhidlər xiyabanına ziyarətinin təşkili, saat 12.00-da bütün ölkə ərazisində şəhidlərin xatirəsi-

nin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi, gəmilər, avtomobillər və qatarlar vasitəsilə səs siqnallarının verilməsi, gün ərzində Şəhidlər xiyabanında matəm musiqisinin

səsləndirilməsi, respublikanın şəhər və rayonlarında, kənd və qəsəbələrində hüzn əlaməti olaraq dövlət bayraqlarının endirilməsi və digər tədbirlər nəzərdə tutulub.

HƏM DƏ İFTİXAR GÜNÜMÜZDÜR

İyirmi beş il əvvəl yazmışdım ki, o mühdış gecədən illər, qərinələr, əsrlər keçsə də, 20 Yanvar yaddaşımızdan çıxmayacaq. O qanlı Yanvar gününü, o soyuq qış gecəsini həmişə dərin hüznə, qəm, qüssə, bir də ... iftixar hissi ilə qeyd edəcəyik. Görəcəyimiz xoş günlərə görə and yerimiz, Məkkəmiş olan Şəhidlər xiyabanında uyuyanlara borcluuy. Və borclu olduğumuzu heç vaxt unutmayaçağıq.

Unutmuruq da! İyirmi beş ildir yaralarımız göyür-göyür göynəyir. İyirmi beş ildir şəhidlərin igidliyi, qəhrəmanlığı, cəsarəti, qeyrəti qarşısında baş əyirik. İyirmi beş ildir and yerimizə çevrilən Şəhidlər xiyabanında ilin dörd fəslində qərənfillər “bitir”.

O gecə gecələrin Ən dəhşətli gecəsi, Qanımıza boyandı Bakının hər küçəsi.

Haqq, dilindən asılan Gecə idi o gecə. Haqq, nahaqqa basılan Gecə idi o gecə.

Düşmənimiz həmişə Nə bir olub, nə iki. Bizi qıranlar həm də Sındırmaq istəyirdi.

O gecənin dəhşəti Məgər qorxutdu bizi? İftixar günümüzü Yanvarın iyirmisi!

Azadlığa qovuşmaq Kim deyir ki asandı? Azadlığı əslində Biz o gecə qazandıq.

20 Yanvar müstəqillik uğrunda mübarizəmizin qəhrəmanlıq zirvəsi, zəngin tariximizin ən şərəfli səhifələrindən

birdir. Kələk zəncirini qırmaq istəyən, azadlığa təşnə xalqın qan yaddaşdır 20 Yanvar. O soyuq yanvar gecəsi istiqlalımız, azadlığımız uğrunda ilk şəhidlərimizi verdik. O gecənin şahidi və şəhidi olmağı bacarmasaydıq, suverenlik arzumuz üreyimizdə qalacaqdı. Sənətimizdə Azərbaycan boyda məhəbbətlə, Azərbaycan boyda sevgi ilə çıxdıq imperiyanın dünyanı lərzəyə gətirən hərbi maşının qabağına. O gecə bütün dünya ərlisi, ərənlisi öyrəndi bizdən. O gecə əyilməzliyimizə baş əydi dünya. Göylər ağladı müsibətimizə. Qırmızı ordu əliyalın, silahsız dinc əhaliyə divan tutdu. Gözlərini qan tutanlar Bakının küçələrini qanla yudular. Qabaqlarına çıxanı güllə yağışına tutdular, ağır, zirehli tanklarla onların üstündən keçdilər. Yaşayış evlərini, xəstəxanaları, məktəbləri güllə-baran etdilər. Dünya görünməmiş bir faciənin şahidi oldu. Yüzlərlə şəhid verdik. Yüzlərlə adam ömürlük

şikəst oldu. Uşaqlara, qadınlara, qocalara belə rəhm etmədilər rəhmsizlər. O gün ölümün gözüne dik baxa-baxa sözümüzü dedik, azad yaşamaq haqqımızı təsdiqlədik. Üstümüzdən keçən tanklar üreyimizdəki istəyi məhv edə bilmədi. Bizi qırsalar da, inamımızı qıra bilmədilər. Bizi öldürsələr də, ölümə qorxuda bilmədilər. Şəhərin bu başından o başına dağda-dağda, sındıra-sındıra getsələr də, iradəmizi sındıra bilmədilər. Ağlasığmaz itkilərimizlə yanaşı, qazancımız da oldu. Kəderimiz göylərə çatanda, səbrimiz də ümməməyə döndü. O gecə şəhid verməyi bacarmasaydıq, o gecə hamımız şəhid getməyə hazır olmasaydıq, müqəddəs üçrəngli bayrağımız göylərdə dalğalanardımı?

Deyərlər şəhidlərimizin uyuduğu bu xiyaban bir vaxtlar qəbiristanlıq olub. Qara niyyətli-lər sonra onu Dağüstü park eləyiblər. Taleyin hökmü ilə 1990-cı ilin yanvarında yenidən

məzaristanına - Şəhidlər xiyabanına çevrilib.

Qəlbimdən süzülən bu misralar da elə Şəhidlər xiyabanında yaranıb:

Ürəyi daşdan imiş Sizə qıyan kəslərin, Qırıldı son ümidi Sizi qıran kəslərin.

O gün təkə gözələr yox, Qaş da sizi ağladı. O gün daşlar dil açdı, Daş da sizi ağladı.

Tanrı verir insana Yaşamaq hüququnu, Tək insan olmayanlar Dana bilərlər bunu.

Unudulmaz, üstündən Keçsə belə neçə il. Elə yara var, ona Zaman da təbib deyil.

Azadlığa gedən yol Qanlı-qadala yoldu. Siz şəhid gedən gündən Bu torpaq Vətən oldu.

Kim deyir ki, öldünüz? Şəhidlər ölmür düz. Yaşadacaq həmişə Vətən sevginiz sizi.

Bəli, totalitar sovet rejiminin Bakıda böyük qəddarlıqla həyata keçirdiyi qanlı terror aktı bizə görünməmiş faciə yaşatsa da, mübarizə əzmimizi qıra bilmədi. Səsimizi boğmaq üçün ən amansız tədbirlərə əl atan qırmızı rejimin, onun rəhbərlərinin milli-azadlıq mücadiləsinə qalxmış xalqımızın inam və iradəsini sarsıtmaq istəyi ürəklərində qaldı. Sovet imperiyası mövcud olduğu 70 ildə ilk dəfə Bakıda, həm də əliyalın, dinc insanlara uduzdu və bu uduzmaq da “xalqlar həbsxanası” olan SSRİ-nin süqutunu xeyli sürətləndirdi.

Rasif TAHİROV

2015-Cİ İLİN İSTEHSALAT TƏQVİMİ

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi (ƏƏSMN) tərəfindən mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq müəssisə, idarə və təşkilatlarda Əmək Məcəlləsinin tələblərinə uyğun şəkildə işçilərin iş vaxtı normasının düzgün hesablanması və tətbiq edilməsi məqsədilə 2015-ci ilin istehsalat təqvimi və iş vaxtı norması hazırlanaraq təsdiq edilib. Nazirliyin ictimaiyyətlə əlaqələr sektorundan verilən məlumatda bildirilir ki, sənədə əsasən, 2015-ci ildə həftələrarası istirahət günlərinin iş günləri hesab olunmayan bayram günləri ilə üst-üstə düşməsi ilə əlaqədar olaraq beşgünlük iş həftəsində 9, 25, 26 mart, 11 may, 20 iyul, altıgün-

lük iş həftəsində isə 9 və 25 mart tarixləri istirahət günləridir. 2015-ci ilin fevral ayı 28 təqvim günündən, il isə 365 təqvim günündən ibarətdir. 2015-ci ildə beşgünlük iş həftəsində 242 iş günü (onlardan 8-i bayramqabağı iş günləridir), iş günü hesab edilməyən 109 istirahət günü (onlardan 5-i iş günü hesab edilməyən bayram günləri ilə üst-üstə düşən həftələrarası istirahət günlərinin əvəzinə verilən istirahət günləri), iş günü hesab edilməyən 18 bayram (5-i istirahət günləri ilə üst-üstə düşən) və 1 ümumxalq hüzn günü vardır.

Qeyd olunur ki, Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinin 89-cu və 90-cı maddələrinə əsasən Azərbaycan Respublikasında gündəlik normal iş vax-

tının müddəti 8 saatdan artıq ola bilməz və bir qayda olaraq, iki istirahət günü olan beşgünlük iş həftəsi müəyyən edilir. Gündəlik normal iş vaxtına uyğun olan həftəlik normal iş vaxtının müddəti isə 40 saatdan artıq ola bilməz. 2015-ci ilin iş vaxtı norması 40 saatlıq beşgünlük iş həftəsi üzrə 8 saatlıq iş günü hesabından müəyyən edilir. Bu zaman Əmək Məcəlləsinin 108-ci maddəsinin 1-ci hissəsinə müvafiq olaraq iş günü hesab edilməyən bayramqabağı, səssermə, habelə ümumxalq hüzn günü qabağı iş günlərində həftəlik iş günlərinin müddəti bir saat qısaldılır. Qanunvericiliyə uyğun olaraq 2015-ci il üçün 40 saatlıq iş həftəsində iş vaxtının illik norması 1928 saat təşkil edir.

Əmək Məcəlləsinin 90-cı və 108-ci maddələrinə əsasən altıgünlük iş həftəsi tətbiq edilərkən həftəlik norma 40 saat olduqda gündəlik iş vaxtının müddəti 7 saatdan və bilavasitə sonrakı gün istirahət günü olan iş gününün müddəti isə 6 saatdan çox ola bilməz. Altıgünlük iş həftəsi olan iş yerlərində 40 saatlıq iş həftəsində çalışan işçilər üçün 2015-ci ildə beşgünlük iş həftəsi üzrə hesablanmış 1928 saatlıq illik iş vaxtı norması tətbiq edilməlidir.

Məlumat əlavə olaraq o da bildirilir ki, 2015-ci ilin İstehsalat təqvimi və İş vaxtı norması ilə ƏƏSMN-in rəsmi internet saytının (www.mlspp.gov.az) ön səhifəsində "2015-ci ilin istehsalat təqvimi" bölməsində ətraflı tanış olmaq olar.

M. MUSTAFAYEV

CEYHANDAN 2,7 MİLYON TON NEFT DÜNYA BAZARLARINA ÇIXARILIB

2014-cü ilin dekabr ayı ərzində 2 milyon 684 min 967 ton Azərbaycan nefti Ceyhan limanından dünya bazarlarına çıxarılmışdır. (Bu həcm 2 milyon 194 min 300 tonunu Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun nefti təşkil etmişdir). Ötən ilin yanvar-dekabr aylarında Ceyhan limanından ixrac olunmuş neftin həcmi 29 milyon 127 min 245 ton təşkil etmişdir.

Ümumiyyətlə, BTC istismara verilən gündən 2015-ci il yanvar ayının 1-nə qədər Ceyhan limanından 262 milyon 271 min 159 ton Azərbaycan nefti dünya bazarlarına yola salınmışdır.

GƏMİ QƏZALARI

Yaponiyanın Aomori prefekturası sahilləri yaxınlığında Kamboca bayrağı altında üzən gəmi batmışdır. Gəmi heyətinin 4 üzvü itkin düşmüş hesab olunur. Bu barədə yerli KİV xəbər verir.

Məlumat görə, gəmidəki 10 nəfərdən 7-si Çin, 2-si Bangladesh, 1-i Myanma vətəndaşdır. Kapitan daxil olmaqla 6 nəfər xilas edilmişdir. Qəza yerində xilasetmə əməliyyatlarında 3 gəmi və 2 təyyarə iştirak edib.

Konqo Demokratik Respublikasının şimal-şərqində - Konqo çayında isə gəminin qəzaya uğraması nəticəsində azı 30 nəfər həlak olmuşdur. Gəmidəki 100-dən çox adam xilas ola bilmişdir. Bu barədə "BBC News" xəbər verir.

2015-ci il yanvarın 1-dən Azərbaycanda əmlak və torpaq vergilərinin dərəcələri və hesablama qaydaları dəyişdirilib. Vergi Məcəlləsinə edilən dəyişikliklərə əsasən, artıq verginin məbləği əmlakın qiymətindən yox, ölçülərindən asılı olacaq.

Yeni qaydalarda yaşayış sahələri üçün ayrıca vergitutma mexanizmləri nəzərdə tutulub. Belə ki, mənzilin sahəsi 30 kvadratmetrdən aşağı olan əmlak sahibləri əmlak vergisi ödəməyəcəklər. Əmlak vergisi mənzilin 30 kvadratmetrdən artıq olan hissəsinə görə hesablanacaq. Amma verginin məbləği regionlardan asılı olaraq dəyişəcək. Belə ki, 30 kvadratmetrdən artıq hər kvadratmetri üçün vergi Bakıda 40 qəpik, Gəncə, Sumqayıt şəhərlərində, eləcə də Abşeron rayonunda 30 qəpik, digər şəhər və rayon mərkəzlərində 20 qəpik olacaq. Kənd və qəsəbələrdə, o cümlədən kiçik yaşayış məntəqələrində isə evin hər kvadratmetrdən 10 qəpik tutulacaq (30 kvadratmetrdən artıq).

Bakının özündə də vergi fərqli olacaq. Belə ki, Məcəlləyə edilən dəyişikliklər nəticəsində əmlak vergisinin məbləği nəinki əmlakın hansı regionda, hətta paytaxtın mərkəzində və ya kənarında yerləşməsinə də nəzərə alacaq. Bakının ayrı-ayrı ərazilərində əmlak vergisinin dərəcəsi fərqli olacaq. Paytaxtdakı əmlakdan vergilərin hesablanması üçün 0,7-dən 1,5-ə qədər dəyişə bilən əlavə əmsal tətbiq edilə bilər. Başqa sözlə, Bakıdakı əmlak sahibləri üçün verginin məbləği hər kvadratmetr üçün 28 qəpikdən 60 qəpiyə qədər dəyişəcək. Yəni əmlak vergisinin məbləği indiyə qədər mənzil-istismar idarələrinə ödənilən məbləğ qədər olacaq. Sadəcə, gələn ilin əvvəlində verginin ödənilməsi səlahiyyəti daşınmaz əmlakın yerləşdiyi ərazinin yerli özünü idarəetmə orqanlarına (bələdiyyələrə) veriləcək.

Milli Məclisdə Vergi Məcəlləsinə edilən son dəyişikliyə əsasən, yanvarın 1-dən avto-

ƏMLAK VƏ TORPAQ VERGİLƏRİ DƏYİŞDİRİLİB

mobillərə tətbiq olunan yol vergisi də ləğv edilir. Bundan sonra sürücülər və nəqliyyat vasitəsi sahibləri öz nəqliyyat vasitələrini texniki baxışdan keçirərkən yalnız texniki baxışa görə dövlət rüsumu ödəyəcəklər. Bu isə o deməkdir ki, bütün şəxslər öz nəqliyyat vasitələrinin mühərrikinin iş həcmindən, markasından, təyinatından və növündən asılı olmayaraq, yalnız bir ödəniş edəcəklər. Həmin ödəniş isə "Dövlət rüsumu haqqında" qanunun 18.65.1 maddəsində müəyyən olunan texniki baxış rüsumudur. Bu rüsumun məbləği avtomobillər üçün 20 manat, motosikletlər, qoşqular və yarımqoşqular (o cümlədən avtomobillər üçün qoşqular və yarımqoşqular) üçün isə 10 manatdır.

Texniki baxış rüsumundan (10 və ya 20 manat) və 1 manatdan artıq olmamaqla bank xərcindən əlavə sürücüdən texniki baxış zamanı hər hansı digər ödənişin (birka pulu, müayinə pulu və başqa ad altında) tələb olunması qanunsuzdur. Texniki baxışın dövrünlüyü isə əvvəlki kimi qalır. Belə ki, minik avtomobilləri, icazə verilən maksimum kütləsi 3,5 tonadək olan yük avtomobilləri və motosikletlər istehsal ilindən sonrakı 5-ci, 7-ci, 9-cu, 11-ci və sonrakı hər il texniki baxışdan keçməlidir. Avtobuslar, icazə verilən

maksimum kütləsi 3,5 tondan artıq olan yük avtomobilləri, təhlükəli yüklərin daşınması üçün xüsusi təyinatlı texniki təhlükəsizlik üzrə uyğunluq sertifikatı olan nəqliyyat vasitələri isə istehsal ilindən sonrakı 2-ci ildən başlayaraq hər il texniki baxışdan keçməlidir.

Texniki baxış qrafiki isə aşağıdakı kimidir:

- "VAZ", "Qaz", "Moskviç", "ZAZ", "UAZ" və digər MDB istehsalı olan minik avtomobilləri üçün 1 yanvardan 1 may qədər;

- Xarici dövlətlərdə (MDB dövlətləri istisna olmaqla) və onların baza modelləri əsasında MDB-də istehsal olunan minik avtomobilləri üçün 1 maydan 1 avqusta qədər;

- Yük avtomobilləri və avtobuslar üçün 1 sentyabrda 31 oktyabra qədər.

TƏYYARƏ TANKERƏ HÜCUM EDİB

Naməlum hərbi təyyarə Livianın Derna limanında dayanan neft tankerinə hücum edib. Bu barədə Yunanistanın sahil mühafizəsindən bildirilib.

Liberiya bayrağı altında üzən "ARAEVO" tankeri Yunanistanın "Aegean Shipping Management" şirkətinə məxsusdur. Tankerdə 12600 ton xam neft, 21-i Filippin, 2-si Rumıniya və 3-ü Yunanistan vətəndaşı olmaqla 26 heyət üzvü olub. Hücum nəticəsində Yunanistan və Rumıniyanın hərəsinin bir vətəndaşı həlak olub, iki filippinli yaralanıb. Tankerə raket atılmasına baxmayaraq, neft dağılmayıb.

MÜQƏDDƏS QURANDA NAZİL OLANLARI ELM İNDİ KƏŞF EDİR

2006-cı ilin yayında dünya mətbuatında Niger prezidenti Mamadu Tançanın başçılığı ilə minlərlə möminin isti iyun günlərinin birində yağış duasına çıxdığı haqqında xəbər yayılmışdı. Bir neçə qonşu Afrika dövlətinin səfiri, hökumət üzvləri də onlarla birlikdə ölkənin baş Nuamey məscidində baş tutan mərasimə iştirak etmişdilər. Bu addımın atılmasına havalaların çox isti keçməsi səbəb olmuşdu. Milli İslam Şurasının vitse-prezidenti Şeyx Məhəmməd Çafu demişdi ki, belə hallarda bütün məscidlərdə elliklə Allaha dua etmək lazımdır. Niger hökuməti əhalini dualarla eyni vaxtda Tanrıdan günahlarının bağışlanmasını da diləməyə çağırmışdı.

...Müqəddəs Quranda Yer üzündə baş verən hadisələrdə suyun böyük rolu olduğu göstərilir. "Əraf" surəsinin 57-ci ayəsində bildirilir: "Küləkləri Öz mərhəməti önündə (yağışdan qabaq) müjdəçi olaraq göndərən Odur. Belə ki, küləklər (yağmur yüklü) ağır buludları hərəkətə gətirəndi (daşdı) zaman Biz onları (buludları) ölü (qurumuş) bir məmləkətə tərəf qovur, ora yağmur endirir və onunla hər cür meyvə yetişdiririk. Biz ölümləri də (dirildib qəbirlərindən) belə çıxaracağıq. Bəlkə düşünüb ibrət alasınız!"

"Rəd" surəsinin 17-ci ayəsinə baxaq: "Allah göydən bir yağmur endirdi, vadilər öz tutumlarına görə onunla dolub daşdı".

"Muminun" surəsinin 18-ci ayəsində oxuyuruq: "Biz göydən lazımi qəder yağmur endirdik və onu yerdə (dənizdə, çayda, göllərdə və quyularda) saxladıq. Biz, sözsüz ki, onu aparmağa da (yox etməyə də) qadirik!"

"Rum" surəsinin 48-ci ayəsinə diqqət yetirək: "Buludları hərəkətə gətirən küləkləri göndərən onları göy üzərində istədiyi kimi yayan və topa-topa edən Allahdır. Artıq buludların arasından yağış çıxdığını görürsən. Onu (yağışı) bəndələrindən istədiyinə verən kimi onlar sevinirlər".

"Fatir" surəsinin 9-cu ayəsində buyrulur: "Buludları hərəkətə gətirən küləkləri Allahdır göndərən! Biz (o buludları) quru (ölü) bir məmləkətə tərəf qovub, öldükdən sonra torpağı onunla dirildirik. (Ölümləri) diriltmək də belədir!"

"Zümər" surəsinin 21-ci ayəsinə nəzər salağ: "(Ya Peyğəmbər!) Məgər Allahın göydən yağış yağdırdığını, onu Yer üzərindəki bulaqlara axıtdığını, sonra onunla növbənöv əkin yetişdirdiyini görmürsənmi?!"

"Casiyə" surəsinin 5-ci ayəsində deyilir: "Gecə və gündüzün bir-birinin ardınca gəlib-gətməsində, Allahın ruzu vermək üçün göydən yağış yağdırmasında, onun vasitəsilə yeri ölmündən (quruduqdan) sonra dirilməsində və küləkləri (müxtəlif tərəflərə) yönəltməsində ağılla düşünənlər üçün (Allahın hər şeyə qadir olmasını sübut edən) dəlillər vardır".

"Furqan" surəsinin 48-49-cu ayələrində bəyan olunur: "Küləkləri rəhməti" (yağışı) önündə müjdəçi kimi göndərən də Odur. Biz göydən tərtemiz su endirdik ki, onunla ölü bir yerə can verək, yaratdığımız heyvanları və bir çox (bütün) insanları sirab edək!"

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi Elmi-Dini Şurasının sədri, akademik Hacı Vasim Məmmədliyev bu məsələləri şərh edərkən deyib:

- Suyun insan həyatında mühüm əhəmiyyəti olduğu bu ayələrdə dəqiqliklə təsvir edilib. Onlar çağdaş elmin və texnikanın gəldiyi qənaətlərlə tam üst-üstə düşürlər. Suyun daim dövr etməsi barədə ilk elmi fikri 1580-ci ildə Bernar Palissi irəli sürüb. Onun yeraltı suların, yağış sularının torpağa sızması nəticəsində yaranması haqqında dedikləri XVII əsrdə bir elmi nəzəriyyə kimi qəbul olunmuşdu. Palissinin "Su qaynaqları yağmurdan təşəkkül tapır" sözləri "Zümər" surəsindəki "Yağış sularının yerdəki su qaynaqlarına axıdıldığı" ifadəsinin eynidir. Allah-təala "Vaqiə" surəsinin 68-70-ci ayələrində buyurur: "Bəs içdiyiniz suya nə deyirsiniz? Onu buluddan endirən sizsiniz, yoxsa Biz? Əgər istəsəydik, onu acı (bir su) edərdik". Ayədən görünür ki, əgər Allah istəsəydi, təbii (şirin) suyu acı edərdi. Bu, əslində Allahın hər şeyə qadirliyini, onun üçün qeyri-mümkün heç nə olmadığını bildiren bir postulatdır. Ayənin digər mənası isə insanın buluddan yağış yağdırmasına meydan oxumaqdır.

Lakin müasir dövrdə elmin, texnikanın yardımı sayəsində buluddan su almaq, yəni süni yağış yağdırmaq olur. Sual verilə bilər: bu elmi-texniki nailiyyət Allahın insana meydan oxuması ilə ziddiyyət təşkil etmirmi? Əsla. Çünki insan süni yağışı ancaq və ancaq yağmura qadir buluddan almaq imkanına malikdir. Yağmura qadir olmayan buluddan süni yağış yağdırmaq heç cür mümkün deyil. Buludları isə yağış üçün əlverişli, yaxud qeyri-əlverişli edən yalnız Allahdır. İnsan yağış üçün əlverişli olmayan buluddan qətiyyətən yağış ala bilməz. Odur ki, quraqlıq bəşəriyyət qarşısında bir problem kimi qalır. "Bəqərə" surəsinin 22-ci ayəsində insanlara xitab edilir: "O Allah ki, sizin üçün Yer üzünü döşədi, göydən yağmur endirdi və onun vasitəsilə sizin üçün müxtəlif meyvələrdən ruzular yetişdirdi. İndi siz də Allaha (Onun heç bir oxşarı və bənzəri olmadığına) bilə-bilə şəriklər qoşmayın".

Elm indi sübut edir ki, Günəşin isti şüaları dənizlərin, okeanların və Yer üzündə torpağa sızan suların buxarlanmasına səbəb olur. Bu şəkildə meydana gələn su buxarı atmosferə qalxıb orada kəşifləşir, qatılaşır və nəticədə buludlar təşəkkül tapır. Əsən küləklər bu buludları müxtəlif tərəflərə qovur, bəzi buludlar yağmur vermədən səmanın ayrı-ayrı yerlərində itib qeybə çıxır. Digər iri bulud topaları başqa topalarla birləşir, sonra yağmur vermək məqsədilə bölünüb parçalanır. Yağış suyu Yer üzünün 70 faizini təşkil edən dənizlərə, okeanlara düşür-düşməz öz daimi dövrünü tamamlayır. Yağmur torpağa düşdükdən sonra onun bir qismini bitkilər sovuraraq inkişaf etməyə başlayır. Bitkilər də öz növbəsində sovurduqları suyun bir hissəsini tərləmə yolu ilə atmosferə qaytarır. Yağışın qalanı dərhal torpağın altına sızır, oradan da yeraltı su qaynaqlarını taparaq dənizlərə, okeanlara axır, yaxud digər su yolları vasitəsilə yerüstü su şəbəkələrinə qayıdır və yenidən torpağa sızır.

B. ƏSƏDOV

*Dənizlərə gözəllik
verən gəmilərimiz*

Davranış qaydaları

İŞGÜZAR MÜNASİBƏTLƏRDƏ BƏZİ ETİKETLƏR

Çağdaş dünyamızda bir çox sahələrdə qloballaşma meyilləri artıq mədəniyyət və məişətimizdə mental ənənələrimizə zənginlik gətirməkdədir. Əvvəlcə ailədən, ata-ananın verdiyi tərbiyədən qaynaqlanan mədəni davranış vərdisləri sonralar uşaq bağçasında, məktəbdə və əmək kollektivlərində daha da cılalandır və yeni çalarlar əxz edir.

Harada işləməsindən asılı olmayaraq, insan davranış qaydaları, etik normalara riayət edirsə, şəxsi nümunəsi ilə seçilsə, ətraf aləmdə artıq özü haqqında müsbət fikir formalaşdırır. Əmək kollektivlərinə, istər istehsalat, yaxud biznes dünyasına yeni üzv olmuş hər bir şəxs əgər işində uğur qazanmaq istəyirsə, o, birinci növbədə işgüzar mədəni etiketlərin "qızıl" qaydalarını bilməlidir. Bu, birinci növbədə müraciət mədəniyyəti və özünü təqdim etmədən başlanı. Məsələn, bizdə insanın özü-özünə müəllim və ya xanım deməsi və yaxud iş tərəfdaşına "əzizim", "canım-gözüm" və ya "canını yeyim" kimi ailə leksikonuna aid ifadələr və müraciətlər ən böyük qüsurlardandır. Bu, şəxsin mədəni səviyyəsinin geriliyindən xəbər verir.

Qızıl qaydaların başlıca şərti işgüzar insanın dəqiq olmasıdır. Yəni işə və ya işgüzar görüşə səbəbsiz gecikən şəxs birinci növbədə özüə olan etimadı itirir və ciddi tərəf-müqabil sayılmır. İşgüzar mühitdə mədəni etiketlərdən biri də iş yoldaşı və ya tərəfdaşı ilə söhbətdə artıq söz danışmamaqdır. Hər bir əməkdaş təmsil etdiyi idarənin sirlərini qorumağı mütləq mənada bacarmalıdır.

Dördüncü qızıl qayda isə işgüzar şəxsin təkə özüni deyil, başqalarını da nəzərə almasıdır. Hər hansı bir işdə uğur qazanmaq üçün təkə öz mənefələrini düşünüb, tərəf-müqabilə zərər yetirilməsi mədəni etiketlərə ziddir. Əməkdaş iş yoldaşı ilə münasibətdə daxili xudbinliyini boğmalı, qarşısındakını səbirlə dinləməli, onun fikirlərinə hörmətlə yanaşmalı, sözünü kəsməməlidir. Opponentin fikrini sarkazmla və ironiya ilə kəsib onu alçaldan şəxs gec və ya tez, özü də nə vaxtsa, eyni vəziyyətlə qarşılaşacaqdır.

Əsas şərtlərdən biri də qəbul olunmuş normada geyim mədəniyyətidir. İşgüzar insanlar təmiz, səliqəli, bir qədər dəbə uyğun, zövqlə geyinməyi birinci növbədə bacarmalıdırlar. Əgər kişinin qalstukı və ya köynəyinin boynu və qolları kirlidirsə, əgər qadın tərəf-müqabili açıq-saçıq və ya ziyafət libasında, zinətində, əhəmiyyətli işgüzar mühitə gəlsə, bu, onun etiketlərdən xəbərsiz olduğunu göstəricisidir. İşgüzar şəxs geyimində heç bir detalla nəzər-diqqəti cəlb etməməli, ətrafdan çox da seçilməyə çalışmamalıdır. Xüsusilə işgüzar qadınlar qəbul edilmiş qaydada ciddi iş kostyumu geyməli və ona uyğun zövqlə aksesuar taxmalıdırlar.

Mədəni davranış etiketlərindən biri də işgüzar insanın yazılı və şifahi nitq mədəniyyətidir. İnsanın sadə, rəvan, anlaşılıq danişığı onun dünyagörüşü, erudisiyası, səviyyəsi haqqında təəssürat yaradır. Müasir dünyanın işgüzar insanların bu mədəniyyəti əxz etmək üçün təkə öz xalqının deyil, digər ölkələrin də tarixini, mədəniyyətini bilməsi önəmlidir. Birinci növbədə, əməkdaş öz tərəf-müqabili ilə bərkədən, qışqıra-qışqıra deyil, qarşısındakına hörmət əlaməti olaraq sakit, təmkinlə, savadlı, xoş və gözəl danişmağı bacarmalıdır. Daim oxumaq, yaxşı vərdislər insanın birinci zinətidir.

M. RƏHİMZADƏ

BATMIŞ ŞƏHƏR AŞKAR EDİLİB

Dərin sulara tədqiqat işləri aparılan gözlənilmədən batmış qədim şəhərin xarabalıqları ilə öz-özə qalıblar. Unikal tapıntı Yunanıstan sahilləri yaxınlığında Qırmızı dənizin 50 metr dərinliyində aşkar edilib.

Alimlər güman edirlər ki, şəhərin əsası eramızdan əvvəl 331-ci ildə Makedoniyalı İskəndər tərəfindən qoyulub. Misirlilər qədim meqapolisi

Tonis, yunanlar isə Heraklion adlandırdılar.

Tapıntının böyük dəyəri vardır, çünki oradakı heykəllər və tikintilər, gəmilər, sikkələr, həmçinin üzərində yazılar olan lövhəciklər dənizin dibində çox yaxşı vəziyyətdə qalıb.

Heraklionun tarixi, ümumilikdə qədim dünya tarixi bərədə daha tam və dəqiq təsvirə əldə etmək, eləcə də bir çox suallara cavab tapmaq üçün

alimlərin qarşısında bütün artefaktların şifrəsini açmaq, araşdırma və tədqiqat aparmaq kimi vəzifələr durur.

Şəhər-kabus 12 əsr əvvəl suyun altına getdikdən sonra əfsanəyə çevrilib. Buna səbəb suyun səviyyəsini qaldıran, həmçinin torpaq sürüşməsinə gətirib çıxaran zəlzələ ola bilərdi. Çox güman ki, alimlər şəhərin su altında qalma müəmmasına da aydınlıq gətirə biləcəklər.

PIYADA GƏZMƏYİN FAYDASI ÇOXDUR

Böyük Britaniya alimləri hesab edirlər ki, piyada gəzməyi və velosiped sürməyi sevnələr avtomobilə üstünlük verənlərə nisbətən ömürlərini sağlam başa vururlar.

Alimlər 18-65 yaşlı 18 min nəfərlə onların ailə vəziyyəti, stress və digər amillərlə bağlı araşdırdıqları sorğudan sonra bu nəticəyə gəliblər. Məlum olub ki, şəxsi avtomobillərini qarajda qoyub işə piyada və yaxud

velosipedlə gedənlər tıxaclarda vaxt itirmir və stress keçirmirlər.

“Sorğular göstərir ki, şəxsi avtomobillərdən istifadə edənlərlə müqayisədə ictimai nəqliyyatda səyahətə çıxanlar özlərini daha xoşbəxt hiss edirlər. İctimai nəqliyyatla səfərə çıxmaq sənişinlərə dinləməyə, oxumağa və dostları ilə əlaqə saxlamağa imkan verir”, - deyər Şərqi İngiltərə Universitetinin tibb fakültəsinin əməkdaşları bildiriblər.

YEMƏK ADƏTLƏRİ

Yemək mədəniyyəti ilə bağlı hər ölkənin öz adət və ənənələri var.

Koreyada masa başında oturanların ən yaşlısı yeməyə başlamamışdan süfrəyə əl uzatmayı.

Çilidə pizzanı əllə yeməyin.

İtaliyada yeməkdən sonra pendir istəmək aşpazı təhqir etmək mənasını verir.

Tanzaniyada yeməyə dəvət edildiyiniz evə 20 dəqiqə gecikin. Tez getmək ev sahibini təhqir etmək deməkdir.

Rusiyada boşaldıqdan sonra şərab şüşəsini yenidən süfrəyə qoymaq uğursuzluq sayılır. Bıçaq, ya qaşığa batmış yeməyi yalamaq kobud davranış kimi qəbul edilir.

Çində uzun əriştələr uzunömürlülük anlamına gəlir üçün onları kəsməməlisiniz. Kəssəniz, ömrünüzü qısaltmış olacaqsınız. Yeri gəlmişkən, bu ölkədə yeyərkən yemək çubuqlarını qətiyyətlə kimşəyə uzatmayın.

İndoneziyada hər iki əliniz daim masanın üstündə olmalıdır.

İtaliyada ilk yemək təklifinə nəzakətlə etiraz edin. İkinci yemək təklifini mütləq qəbul edin.

Nigeriyada yumurta yeyən uşaqların oğru olacağını düşündükləri üçün onlara yumurta verməzlər.

Fransada tələsik yemək kobudluq kimi qəbul edilir.

Yaponiyada yemək çubuqlarını dik tutmayın. Bu, yemək yediğiniz ev sahibini, restoranı lənətləmək kimi başa düşülür.

Fransada tələsik yemək kobudluq kimi qəbul edilir. Həmçinin, yeməyin artığını boşqabda saxlamayın, ya da paketlənməsini istəməyin. Hər ikisi də yeməyi bəyənmədiyiniz mənasını verir.

Almaniyada yalnız çörəyin əllə yeyilməsi müsbət qarşılanır.

Qazaxıstanda çayı yarımçıq tökərlər. Fincanın ağzına kimi doldurulması, ev sahibinin sizin getməyinizi istəməsi kimi başa düşülür.

Azərbaycanda duzu yerə tökməyin. Bu, dava edəcəksiniz mənasını verir. Adətən tökülən duzun üzərinə qənd qoyulur.

Misirdə duz qabına əl uzatmayın, bu, aşpaza təhqir kimi başa düşülür.

Estoniyada yerə düşən çörəyi öpürlər.

Cənubi Koreyada bir şey içərkən, başınızı çevirib uzaqlara baxın.

Hafta. az

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin kollektivi Cəmiyyətin sədri **Rauf Vəliyevə**, atası

Göyüş Vəliyevin

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Xəzər Dəniz Neft Donanmasının kollektivi “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri **Rauf Vəliyevə**, atası

Göyüş Vəliyevin

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Dəniz Nəqliyyatı Donanmasının kollektivi “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri **Rauf Vəliyevə**, atası

Göyüş Vəliyevin

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

“Zığ” Gəmi Təmiri Zavodunun kollektivi “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri **Rauf Vəliyevə**, atası

Göyüş Vəliyevin

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

“Bibiheybət” Gəmi Təmiri Zavodunun kollektivi “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri **Rauf Vəliyevə**, atası

Göyüş Vəliyevin

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

İstehsalat Xidmətləri İdarəsinin kollektivi “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri **Rauf Vəliyevə**, atası

Göyüş Vəliyevin

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Sosial İnkişaf İdarəsinin kollektivi “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri **Rauf Vəliyevə**, atası

Göyüş Vəliyevin

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Mərkəzi Dənizçilər Xəstəxanasının kollektivi “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri **Rauf Vəliyevə**, atası

Göyüş Vəliyevin

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının rəhbərliyi və professor-müəllim heyəti “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri **Rauf Vəliyevə**, atası

Göyüş Vəliyevin

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan Dəniz Nəqliyyatı İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsi aparatının işçiləri “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri **Rauf Vəliyevə**, atası

Göyüş Vəliyevin

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının rəhbərliyi, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və əmək kollektivi “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri **Rauf Vəliyevə**, atası

Göyüş Vəliyevin

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Xəzər Dəniz Nəqliyyat Layihə-Axtarış və Elmi-Tədqiqat İnstitutunun kollektivi “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri **Rauf Vəliyevə**, atası

Göyüş Vəliyevin

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR
Rasif İman oğlu
TAHİROV

ÜNVANIMIZ:
AZ, 1003 Bakı şəhəri,
Xanlar küçəsi, 22
TELEFONLARIMIZ
Baş redaktor
(050) 670-33-76,
redaktor müavini
(050) 341-26-40

Qəzetin təsisçisi
“Azərbaycan
Xəzər Dəniz
Gəmiçiliyi”
Qapalı Səhmdar
Cəmiyyətidir

Qəzet “Dəniz”
qəzetinin kompyuter
mərkəzində yığılmış,
səhifələnməmiş və
“OL” MMC-də
çap olunmuşdur

Şəhadətnamə 271
Sayı 2000
Sifariş 5